

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 50 K . . . Fél évre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K . . . Évesre . . . 370 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelentetés határidővel minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM

Nagy petroleum-, földgáz- és olajtelepekre bukkantak a Hortobágyon 825 méter mélységből a föld felszínétől 8 méterre szökött fel a petroleum Kénforrás-telepek a Nagyerdőn

Mint ismeretes, a Hortobágy különböző részein néhány évvel ezelőtt a Magyar Bányakutató kirendeltség gáz és petroleum kutatása céljából furásokhoz fogott. Ezek a munkálatok már idestova két év óta szüneteltek, de most, hogy a viszonyok meglehetősen javultak, a Bányakutató kirendeltség két hónappal ezelőtt hozzáfogott újra a megkezdett munka folytatásához. A kirendeltség emberei már, mint jeleztük is, két hónap óta gépekkel serénykednek és a beérkezett jelentések szerint a hortobágyi gázkutak furásánál szenzációs eredményeket értek már eddig is el.

Dr. Magoss György tiszti főmérnök a városi tanács tegnapi délelőtti ülésén bejelentette, hogy a hozzá beérkezett jelentések szerint a Bányakutató társaság hortobágyi munkálatait rendkívül kedvező szerencse kíséri. Ugyanis a Hortobágyon a pentezugi gázkutak furásánál kedden délután 825 méter mélységben termékeny gáz-, petroleum- és olajforrásra találtak. A furásnál, mikor a 825. méter mélységre értek le, 8 méter magasra szökő petroleum tört elő, úgy, hogy kellő tartályok hiányában az előtörő petroleum és olaj egy részét, míg a furott nyílást mesterségesen el nem zárták, a közelben folyó Hortobágy folyó medrébe becsajjtották.

A furások eredménye felől nyomban értesítették a pénzügyminisztériumot s a Magyar Bányakutató kirendeltség főosztályát és hír szerint ezeknek kiküldött szakértői már ki is érkeztek a Hortobágyra.

A városi tanács a bejelentést tudomásul vette és egyben felhívta a főmérnököt s a tiszti főmérnököt, hogy a furások eredményeit továbbra is figyelemmel kísérik és a várható esetleges részletek felől a városi tanácsot tájékoztatassák.

A szenzációs eredmények az ország gazdasági viszonyain nagyot fognak lendíteni, mert hiszen ha a kutak furását tovább folytatják, az eddigi jelek szerint, kiszámíthatatlan mennyiségű gáz, petroleum, olaj és kátrány hozható felszínre, melyeknek felhasználása nagy gyártelepek létesítésére nyújt alkalmat, mi az ország gazdasági viszonyaira, iparunk fellendülésére óriási kihatással lehet.

Most, mint halljuk már a gáz és a más feltörő cseppfolyós ásványok összegyűjtésére való tartályok építésének megkezdése mellett a furásokat tovább folytatják. Itt jegyezzük még meg, hogy a városi tanács tegnapi ülésén szóba került, hogy a nemrégiben itt járt *Báró Basvelli* a nagyerdőn mintegy 60-70 fokos meleg kénforrásokkal állapított meg. A Hortobágyon elért kutatási eredmények hatása alatt a városi tanács úgy határozott, hogy ha vállalkozó nem akad, maga a város még ez évben, vagy a jövő év elején megkezdje a nagyerdőn a kén források után kutató furásokat.

Ha ez is megfelelő eredményekkel fog járni, akkor Debrecen jövője tekintetében olyan perspektíva nyílik meg, mely gazdaságának felvirágozása szempontjából egyelőre beláthatatlan.

A külügyminiszter bejelenti Amerika különbéke-ajánlatát

**A jegyzéket kiadták a külügyi bizottságnak
 Az Unió ajánlatát Magyarország elfogadja**

A kormányt felhatalmazták a tárgyalások haladéktalan megkezdésére

Budapest, augusztus 11. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg *B. Illék* József alelnök. Bejelenti, hogy a házszabályok 230. §-a alapján *Schandl* Károly indítványt nyújtott be az ülés idejének 1 órával való meghosszabbítása tárgyában a vagyonválság tárgyalásának tartamára. Az indítvány felett a Ház a holnapi ülésen határoz.

B. Infy Miklós külügyminiszter: Ebben a percben bizonyos örömet élek, hogy bemutatnom a magyar nemzetgyűlésnek az Egyesült Államoknak azon jegyzékét, amelyben kifejezésre juttatják, hogy amennyiben a magyar nemzetgyűlés az amerikai kongresszus által július 1-én és az amerikai Egyesült Államok által július 2-án hozott békehatározatot a maga részéről teljes egészében és fenntartás nélkül elfogadja, haladéktalanul külön béketárgyalásokba foghasson az északamerikai Egyesült Államokkal.

Kéri a nemzetgyűlést, hogy a jegyzéket adják ki a külügyi osztálynak a holnapi ülésen való jelentéstétellel végett.

Az amerikai Egyesült Államok kongresszusa 1921. évi július első napján az alábbi határozatot hozta, amelyet az Egyesült Államok elnöke július 2-án jóváhagyott:

1. §. Elhatározatott, hogy a kongresszus mindkét háza 1917. évi április 6-án jóváhagyott határozatával a német császári kormány és az amerikai Egyesült Államok között fennállóan kijelentett háborús állapot ezenel megszűntnek mondatik ki.

2. §. Az amerikai Egyesült Államok és honosaik részére fenntartatnak az összes előjogok, kártérítések, jóvátételek és előnyök, amelyek az 1918. november 11-én aláírt fegyverszünetben vannak megállapítva s amelynek rendelkezései alapján az Egyesült Államokat és annak honosait a versaillesi békeszerződés szerint is megilleti.

3. §. Elhatározatott, hogy a kongresszus mindkét házában 1917. évi december 7-én jóváhagyott határozatával a cs. és kir. osztrák-magyar kormány és az amerikai Egyesült Államok között fennállóan kijelentett

háborús állapot ezenel megszűntnek mondatik ki.

4. §. Az amerikai Egyesült Államok és honosaik részéről fenntartatnak az összes előjogok, kártérítések, jóvátételek és előnyök, amelyek az 1918. évi november 3-án aláírt fegyverszüneti, illetve trianoni békeszerződésben megállapítottak.

5. §. A csász. és kir. osztrák magyar kormány, valamint annak utódai és minden osztrák-magyar honos tulajdonát képező javak, amelyek 1917. december 7-én az amerikai Egyesült Államok hivatalnokai, képviselői vagy meghatalmazottai birtokában voltak, vagy azok birtokába ellenőrzés végett kerültek, az amerikai Egyesült-Államok által fognak visszatartatni mindaddig, amíg a csász. és kir. osztrák-magyar kormány az Egyesült-Államok bárhol lakó polgárai által támasztott igényeit ki nem elégítik.

Az amerikai Egyesült-Államok budapesti főmegbízottja utján az említett békehatározatot olyan ajánlat kíséretében közölte a kormánnyal, hogy amennyiben Magyarország a jelen békét a maga részéről elfogadja, úgy az Egyesült-Államok kormánya a maga részéről hajlandó volna a Magyarországra és az Egyesült-Államok között létesítendő külön békeszerződés megkötése végett haladéktalanul tárgyalásokba bocsátkozni. Tekintettel ennek az ajánlatnak külpolitikai szempontból mutatkozó jelentőségére és arra a nagy eredményre, amelyek ehhez fűződnek, a nemzetgyűlés az amerikai Egyesült-Államok említett jegyzékére a következő választ fogja adni:

„A nemzetgyűlés az amerikai Egyesült-Államok szenátusának békeszerződésében foglaltakat, amennyiben azok Magyarországra vonatkoznak, ezenel teljes egészében és minden fenntartás nélkül elfogadja. A nemzetgyűlés egyben felhatalmazza a kormányt, hogy a most említett békehatározatot a trianoni békeszerződés rendelkezéseinek figyelembevételével az amerikai Egyesült-Államok és Magyarország között köendő különbéke céljából vegye tárgyalás alá“.

Erről szól a magyar nemzetgyűlés külügyi bizottságának alábbi jelentése:

„Tisztelt Nemzetgyűlés! Az amerikai Egyesült-Államok kongresszusa 1920. július 1-én egy békehatározatot fogadott el, amelyet az amerikai Egyesült-Államok elnöke 1921. július 2-án jóváhagyott és amelyben kimondja, hogy az 1917. évi december 7. óta az amerikai Egyesült-Államok és a cs. és kir. monarchia között fennálló háborús állapot megszűntnek mondatik ki. Az amerikai Egyesült Államok kormánya budapesti főmegbízottja az említett határozatot közölte a m. kir. kormánnyal és kifejezte azt, hogy az amerikai Egyesült-Államok kormánya hajlandó a magyar nemzetgyűléssel a különbéke megkötése céljából a tárgyalásokat haladéktalanul megkezdni. Tekintettel ezen ajánlat fontos politikai jelentőségére és azon nagy eredményekre, amelyek ahhoz fűződnek és egy újabb szebb jövőt tárják felénk, hogy az a sok igazságtalanság, amelyet a magyar nemzet 1918. óta elszenvedett, kiküszöbölhető lesz és ellenfeleink az igazság és megértés útjára lépnek, — a külügyi bizottság örömmel fogadja a külügyminiszter jelentését és kéri a tisztelt nemzetgyűlést, hogy azt minden fenntartás nélkül tudomásul vegye és a kormány részére a kért felhatalmazást megadja és a tárgyalásra nézve kéri a sürgősség kimondását“.

Tárgyalják az ingatlan vagyonszállítás javaslatát

Az elnökválasztás a legközelebbi ülésen történik meg - Kedvezményes áru liszt a munkásoknak

A külügyminiszternek az amerikai Unio különbéke ajánlatára vonatkozó bejelentése és az erre hozott határozat után, melyet lapunk más helyen ismertettünk, a Ház áttér az ingatlan vagyonszállítás törvényjavaslatának általános vitájára.

Szabó Balázs: A forradalom és ellenségeink kifosztottak és kiraboltak. A háború alatt is folyt az ország e tervszerű kifosztása. Azt lehet mondani, hogy a legyőzött államok között a magyar van a legsúlyosabb helyzetben. Most, hogy az ország újjáépítésében mi is ki akarjuk venni részünket, vállalnunk kell a ránk rótt terheket, adókat, de úgy látom, hogy a vagyonszállítás végrehajtása nagy akadályokba fog ütközni. Legnagyobb akadály a pénztelenség. Az ország minden részéről jelentik, hogy a nagy szárazság tönkretette a termést. Ehez járul a korona romlása.

Beniczky úgy tüntette fel az ország helyzetét, mintha mi állandóan forrongásban volnánk. Lehet az országnak sok ellensége, de ha egymás között a szenvedélyeket korlátozni tudjuk, az ország védekezni képes.

Helyzetünk nehézsége az, hogy nincs termelésünk, áldozatkészséget a nagyipar nem tanúsít. A kormánynak legyen ereje arra, hogy az ipari termelőket rá tudja kényszeríteni a munkára, hogy tőkéjüket a haza üdvére, a termelés megindítására fordítsák.

A nép a nemzetgyűlés munkáját figyelemmel kíséri, nekülk kell tehát először példát mutatnunk az együttműködésre. Emberek jönnek, akik a magyar nemzet áldozatkészségébe vetett hitükkel igyekeznek az ország szerkezetét jó utra vezetni, ez a hit sohasem esalt meg. A javaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadják.

Cettler Jenő: Már a multkor több ízben kifejeztem, úgy pártom, mint a magam nevében aggodalmimat a pénzügyminiszter pénzügyi politikájával szemben. A mi pártunk elég ajánlatot kapott a miniszteri és államtitkári tárcákra, ha a pártunk más párttal egyesül. Nem úgy dolgozunk, mint a régi országgyűlés. A mostani nemzetgyűlést súlyos krízisek hozták létre és azért alakult, hogy a krízisek következményeit valamiképp elsimítsa.

Arra lett volna szükség, hogy az ország legkiválóbb szakértőit hívjuk ide a nemzet betegvához, ne csak a bajok szószólóit. Eddig alig tudtuk pénzügyi és külügyi állásainkat jól betölteni, a monarchia felosztása után pedig elvesztettük külföldi összeköttetéseinket. Az ország merkantil rendszere Mária Terézia és II. József idejéből datálódik, Magyarország kizárólag gazdasági, Ausztria pedig kizárólag ipari állam lett. Ennek következménye, hogy az ipar nálunk nem fejlődhetett, ezért kellett áttérni az állami szocializmushoz, amely szubvencionálja az ipart. Ennek az lett volna a hivatása, hogy az ipart és annak fejlődését elősegítse.

Ekkor lépte át Hegedüs pénzügyminiszter a nemzetgyűlés küszöbét és ekkor magával hozta szaktudásával együtt a takarékoság elvét. Ezért nem támadtuk, csak annyi kritikát gyakoroltunk vele szemben, hogy az ő jövedele a monopóliumok halálát jelentette. Megvolt benne a jóakarát. Ezelőtt a pénzügyminiszter két jóbarátjával megbeszélte a javaslatokat, de Hegedüs Lóránt pénzügyi tanácsot alapított és szakemberekkel vette magát körül. Ismerjük nagy előnyeit, de kritikát is gyakorolunk felette. Mi az ország ügyeinek előbbrevitelét elsősorban a gazdasági rekonstrukcióval akartuk elérni, azonban a folyton változó valuta mellett a kereskedelmet nem lehet folytatni. A gazdasági élet rekonstrukcióját a pénzügyi politikával egy időben kellett volna megkezdeni.

Robert Emil előadó ismertette a tervezetet, amely szerint a vagyonszállítás ezen része a gazdasági rekonstrukcióhoz vezet. Ez volt a helyes első lendület, amelyet meg kell tenni, mert ennek feltétlenül nagy kihatása van a jövőre. Ezen az alapon indult el Németország-

ban is az ugynevezett Stinnes-csoport, amely nagy állami szubvencióban részesült. A legnagyobb baj az, hogy a nagybirtokosok nem akarják a mezőgazdasági ipart fejleszteni. A kisgazdának nemcsak anyagi lehetősége van a mezőgazdasági ipar fejlődéséhez, hanem épen ő adhatja meg az első lökést annak megindulásához. A pénzügyminiszter gondolt az ingatlan vagyonszállítás javaslatánál a gazdasági rekonstrukcióra, amikor 3 milliót juttatott az építkezésekre.

Grieger Miklós nem látja a törvényjavaslatban az egyenlő teherviselés elvét. Nem vállalja azt az újabb igazságtalanságot, amelyet főleg a kisgazda társadalom ellen irányulónak lát. A törpe és kisbirtokosokkal szemben kiméletesebb elbánást kér. Igazságtalannak és szociális érzékével össze nem egyeztethetőnek tartja, hogy a 11 holdas gazda 10%-ot, a 40 ezer holdas pedig csak 20%-ot fizessen vagyonszállítás fejében, mert a háború alatt a legnagyobb véráldozatot éppen a kisbirtokosok hozták. A javaslatot nem fogadja el.

Koszó István kifejti, hogy megvizsgáláson tartja, hogy a vagyonszállítás a földbirtokost, vagy más gazdasággal bíró egyént fogja-e jobban megterhelni. Fontosnak tartja a kisgazda érdekeknek megóvását, mert a keresztyén kurzus meg kívánja, hogy a vagyon megfelelő helyre jusson, olyan helyre, amely a keresztyén kurzus megerősödését vonja maga után.

Az állam feladata megvédeni a gyöngét, minden állam közgazdasági küzdelme a szervezett és szervezetlen tőke közötti küzdelemben merül ki. A nagytőke úgy alakul, hogy a nagybankok és vállalatok tömörülnek; a kisbirtokosok ezt nem tudják megtenni. A nagybirtokosok nemcsak a közgazdasági életre vannak hatással, hanem politikát is gyakorolnak, amelyet igazgatósági üléseiken intéznek el. Ezt meg kell szüntetni. Vissza kell adni a nyerstermelőnek vásárlóképes erejét. Ha ezt visszkapja, akkor a kisiparosból vállalkozó

lesz, és így ereje megerősödik, felveheti a küzdelmet a nagytőkével szemben. Az östernelőknek pedig támogatást kell nyernie az államtól.

A pénzügyminiszter pénzügyi politikájával annyiban kibékülve, hogy a közgazdaságot és kereskedelmet egyformán bírálja el. Nem veszi tekintetbe, hogy ezek a nagy vállalatok befektetéseiket kétszer, sőt háromszor is visszanyerik. A városok érdekeinek megvizsgálása céljából Budapest, Szeged és több társadalmi egyesület kérvényt adott be, hogy a vagyonszállítás javaslatának eredeti tervezetét állítsák helyre. Ez méltányos, ugyanis a városok és községek tulajdonában lévő kültek nem vonhatók a jövedelmi vagyonszállítás alá. A törvényjavaslatot elfogadják.

Ezután elnök napirendi indítványt tesz, amely szerint a Ház legközelebbi ülését pénteken 10 órakor tartja a következő napirenddel: az amerikai Egyesült Államok jegyzékének tárgyalása, az elnöki tisztség betöltése és a vagyonszállítás javaslatának folytatolagos tárgyalása.

Ezután áttértek az interpellációkra. **Schandl Károly** a mezőgazdasági földmunkások nyomorának enyhítése tárgyában intéz interpellációt a földművelésügyi miniszterhez. Esetelti a nagy drágaságot, amely különösen a kenyér és liszt árának drágasága miatt éri a munkásságot. Mindennek azonban a kartellek az okai, amelyek folyton drágítanak. Kéri a földművelésügyi minisztert, hogy tekintettel arra, hogy az ország egyes vidékein, főleg az Alföldön a mezőgazdasági munkások egy része saját hibáján kívül nem jutott aratáshoz s a kenyérárak rendkívüli magassága miatt azt megvásárolni nem tudja, a pénzügyminiszterrel egyetértőleg vegye fel őket az ellátatlanok közé.

Nagyatádi **Szabó István** földművelésügyi miniszter kijelenti, hogy rüdeletet fog kibocsátani az egyes községeknek és városoknak, hogy azokat a munkásokat, akikről megállapítható, hogy saját hibájukon kívül nem tudják beszerezni kenyereket, kedvezményes áron lássa el liszttel.

A választ úgy Schandl Károly, mint a Ház tudomásul vették.

Elnök az ülést két órakor rekesztette be.

A szovjetkormány háborúra készül

Éhségarcok Oroszországban

Varsó, augusztus 11. Több jel arra vall, hogy a szovjetkormány az általános elkeseredést egy külső háborúval akarja levezetni. Eddig két hadtestet összpontosítottak a Dnyeszter mellett s úgy látszik, hogy a közel jövőben nagy események bekövetkezését lehet várni.

Bukarest, aug. 11. Az utóbbi napokban a Dnyeszter menti orosz szovjet csapatok élénken készülnek arra, hogy a folyón átkeljenek és így Besarábia északi részén a helyzet igen súlyosra fordult. — Az oroszok mintegy 200 főből álló bandákba verődve kizárólag kézigránttal és géppuskákkal járnak be a vidéket, fosztogatnak, rabolnak és egymásután támadják meg a Dnyeszter szélén felállított csendőroket. A román hadvezetőség szigorú parancsot adott ki, hogy a fogságba kerülő bolsevistákkal a legszigorúbban járjanak el.

Bécs, aug. 11. A moszkvai lapok szerint Jekaterinburg kormányzóságban összeütközések történtek a lakosság és a Volga vidékéről menekülő éhezők között. A kormányzóság lakosai maguk is éhínséget szenvednek, ép ezért elhatározták, hogy a menekülők ellen szükség esetén még erőszakkal is védekeznek és követ és fegyverrel pusztítják a beözönlőket. Az áldozatok száma igen jelentős.

Kopenhága, augusztus 11. A szovjet kormány ellen legutóbb felfedezett összeesküvés dolgában az egyik orosz lap azt írja, hogy Pétervárott nagy dinamitkészleteket fedeztek fel és sok száz embert letartóztattak.

Reval, augusztus 11. Moszkvában olyan nagy tüntetések fordulnak elő, hogy még a külföldi diplomáciai missziók sem mernek az utcára kilépni. Most Moszkvában a szovjet védelme alatt egy nemzeti tanács alakult, amely-

nek 306 tagja van és magában foglalja a különböző politikai pártok képviselőit. — Ez a nemzeti tanács fogja átvenni a végrehajtó hatalmat a szovjettől. A kommunista munkások nagy agitációt kezdtek a nemzeti tanács ellen. A vidéki vörös helyőrségek elindultak Moszkva felé, hogy ottan élelmet szerezzenek, és ha ott nem kapnak, akkor előnyomulásukat tovább fogják folytatni.

Az éhség miatt a hadseregben felbomlott minden fegyelem.

A magyar-jugoszláv határ

Belgrád, augusztus 11. A magyar határ megállapítására kiküldött bizottság, melynek elnöke egy angol ezredes, két napig maradt Zágrábban, ahonnan Varasdra megy és folytatja munkáját. A magyar delegáció szintén Varasdra utazik.

A baranyai bevonulás

Budapest, augusztus 11. **Ráday Gedeon** belügyminiszter holnap délelőttre értekezletre hívta meg a Baranyába kinevezendő miniszteri biztosokat, délután pedig minisztertanács lesz, amelyen a baranyai és nyugatmagyarországi kérdésekkel és az azok által előidézett helyzettel fognak foglalkozni.

A Ház tüntet Amerika mellett

Budapest, augusztus 11. A nemzetgyűlés holnap sürgősen tárgyalni fogja az Amerikával kötendő külön békére vonatkozó felhatalmazási javaslatot. A nemzetgyűlésen meg fog jelenni az amerikai fűmegbizott is. Ezt az alkalmat a képviselők arra akarják felhasználni, hogy tüntessenek Amerika mellett.

Benes és Magyarország

Bécs, augusztus 11. Benes cseh külügy-miniszter az Ausztriához való viszonyról a lapok kiküldött tudósítói előtt a hallstadti találkozás alkalmával a következő nyilatkozatot tette:

— Olyan politikát akarunk követni, amely a békeszerződés alapján lehetővé teszi a két köztársaság együttműködését és jóbarátságát. Meg akarjuk óvni országunkat és annak mozgási szabadságát, mert tudjuk, hogy az elszigetelési politika veszedelmekkel jár. Olyan irányban akarunk haladni, — és ezt tanácskozásaink közepett is kifejtettük — hogy mindkét félre a tárgyalások kedvező eredményűek legyenek. A Csehország és Ausztria közötti viszonynak felépítése ennek a jó viszonynak az első feltétele.

— A Németausztriával való barátságos viszonyon kívül szükséges a Magyarországgal való megértés is, mert a velünk barátságban levő jogoszlavokhoz Magyarországon keresztül vezet az út.

Arra a kérdésre, hogy a találkozón volt-e szó Ausztriának a kis antantba való belépéséről, így válaszolt:

Azt hiszem, hogy Ausztria viszonya a kis antanthoz csak igen jó lehet és jó reménnyel kecsegtet. Jó viszonyban akarunk lenni és kell lennünk legközelebbi szomszédainkkal is és remélem, hogy ezen kérdésekben megállapodásra és megegyezésre tudunk jutni.

Végül azon reményének adott kifejezést, hogy a hallstadti találkozás barátságos jellege kihatással lesz Németausztriának Csehországgal való leendő jóviszonyára.

A sport gyásza

Kovács Pál, a MOVE Szemere-bizottság titkára tegnap délelőtt hűségesebb tünetei között hirtelen elhunyt. Nevezett a sporttársadalomnak igen kedvelt személyisége volt, aki a MASZ keleti kerületének elnöki székét töltötte be. Mint tornatanár Németországban, Svédországban és Angliában tanulmányozta a testnevelést, mindenütt hosszabb időt töltve. Zandernek is tanítványa s a háború előtt a kolozsvári Zander-intézet vezetője volt. Kolozsvárott az ő terve szerint s vezetése mellett készítette el a város az új sporttelepet, melynek hosszabb ideig felügyelője volt. A háborúban a 82. gy. e.-nél, a híres székelyeknél szolgált s ott kitüntette magát. 1919. évben az oláhok internálták s Dobrudzsába vitték, honnan megszökött s belépett a nemzeti hadsereg híres vasi gyalogezredébe, mely Debrecenbe is bevonult. Itt testnevelési tanfolyamot tartott a körletlisztek részére, melyben igen szép sikereket ért el. A Debrecenben megalakult MOVE Szemere-bizottság érdemeiért megválasztotta titkárnak. Tekintve lelkes sportszeretét s agilis munkásságát, ez nagy nyereséget jelentett az egyesületre. Ettől kezdve a szervezés embere lett. Az atlétikával foglalkozó egyesületek s azok emberei is csakhamar felfedezték a sport ezen ágazatában való nagy tudását s szakavatottságát, melynek nagyszerű megnyilvánulása abban csúcsosodott ki, hogy a „Magyar Athletikai Szövetség” keletmagyarországi kerületének elnökévé őt választották meg. A legutolsó munkája a Debrecenben felépítendő MOVE katonai s ifjúsági testnevelés céljaira építendő sportpályák tervezeteinek elkészítése volt. Szerdán még teljes erőben a konyári Sóstóra ment s szemlélt tartott, este hideg kacsát vacsorázott. Éjjel rosszul érezte magát s reggel visszajött. Egyenesen lakására ment s azon hiedelemben, hogy muló rosszuléltől van szó, nem tartotta szükségesnek más valaki értesítését. Fél 10 órakor rosszabbul érezte magát, de a későn hívott orvosi segély már csak a halál beálltakor érkezett. Kovácsnak közelebbi hozzátartozói Kolozsváron vannak, kiknek címét sem tudják s így még özvegy anyját sem tudják értesíteni.

A sportegyesületek körében megnyilvánult részvét arra készítette a temetést rendező MOVE-t, hogy a megfelelő egyöntetű eljárás megbeszélése céljából ma reggel 8 órai kezdettel megbeszélést tart a Sas-u. 4. sz. II. em. helyiségében.

NAPI HIREK

Egy tál lencséért

adta el Ézsau az örökségét. A napi politika egy tál lencséért akarják most egyes elfogult politikusok elherdálni az ország egész jövőndjét. Minden eszköz jó, minden segítség hasznos, akárhonnán jön. Nem, igazán nem finnyások az urak. Érthető a nagyközönség megdöbbenése (aminek mint a közvélemény szócsové magunk is hangot adunk), mikor egy társorban lát olyasokat, akiket egyébként gondolkodásban, felfogásban, tradícióban, nevelésben, modorban egy egész dthidalhatatlan világ választ el egymástól.

Nem mi akarjuk lejáratni Andrássyt, hanem ő maga áll oda. Kerek mellé és együtt lobogtatja vele a zsebkendőjét az elnök felé és Rakovszky együtt vonul ki a teremből az orbókkal Beniczky a drózdikkal...

Bizony, szomorú dolog, ha a nemzet elé nem tudnak más, magasabb ideált állítani, mint a legitimitás sovány tál lencséjét...

— A Szent István napi munkaszünet A kereskedelmi miniszter arra való tekintettel, hogy Szent István napján és aug. 21-én vasárnapon az ünnep két napig fog tartani, megengedte, hogy aug. 21-én, vasárnapon az egész ország területén a kereskedők üzleteiket, az iparosok műhelyeiket reggel reggel 7-től délelőtt 10-ig nyitva tarthassák. A borbélyműhelyek ugy Szent István napján, mint az azt követő vasárnapon déli 12 óráig fognak kiszolgálni. Ezeket kivül a munkaszünetre vonatkozó eddigi rendelkezések érvényben maradnak.

— Augusztus 21-én lesz a vitézzé avatás. A vitézi intézmény széktartóságától vett értesítés szerint vitézzé avatás az idén nem Szent István napján, hanem kivételesen f. hó 21-én, vasárnap fog megtartatni, mely alkalommal több hajdumegyei vitézt avatnak fel.

— A Csokonai-színház házitelefona. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén dr Tóth Emil tanácsnok bejelentette, hogy a Csokonai-színház gondnokságának jelentése szerint a színházat és a tüzoltólaktanyát összekötő telefon elromlott. Mivel ezen telefon kijavítása tűzrendészeti szempontból fontos, ennél fogva javaslatba tette a telefon kijavítását. A városi tanács a telefon szükségességét mérlegelve utasította a mérnöki hivatalt, hogy az elromlott házitelefont mielőbb javítsa ki.

— A Homokkerti vízügye. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén szóba került, hogy a református egyház megkeresést intézett a városi tanácshoz, amelyben értesítik a városi tanácsot, hogy a homokkerti ovoda és iskola kutjait a homokkerti lakosság rendelkezésére bocsájtják október 1-ig. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben felhívást intéz a Homokkerti lakóihoz, hogy a kutakkal kiméletesen bánjanak és azok épségére ügyeljenek.

— Lerögzítik a piac-nicai padokat. Az időjárás mostohaságára való tekintettel a városi tanács elhatározta, hogy a faszorban levő padokat lerögzíti. A városi tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a padok lerögzítéséhez szükséges 1800 korona értékű 2 csomó, másfél méteres fa felhasználásával a munkálatot mielőbb végeztesse el.

— Az ohati birtok bérösszege. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Dr Magoss György tisztí főügyész bejelentette, hogy a járásbírószág legutóbb a belső ohati birtok évi bérösszegét 800 ezer korona helyett 400 ezer koronában állapította meg. A tanács a bejelentést tudomásul vette, de az irányban, hogy felebbezz-e, vagy sem, érdemben még nem határozott.

— Hadirokkantak és hadiözvegyek. akik kenyérárúsitással akarnak foglalkozni, jelentkezzenek a „Hadroa” vezetőségénél.

— Az Ébredők debreceni csoportjának I. kerülete a Péterfia-utca 76. sz. alatti helyiségben szombaton délután 6 órakor közgyűlést tart, melyre az I. kerület tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívja a vezetőség.

— Egy debreceni ifjú Mexikóban. A városi tanácshoz a Debrecenben is jól ismert, Tóth Ferenc kirakatrendező Mexikóból levelet intézett, melyben a város kezelésében levő koronázási és Meszena alapítványokra pályázik. Tóth Ferenc levele szerint Mexikóban Monterrey városban, egy három millió dollár alapítkövel és 126 kiszolgáló személyzettel működő, hatalmas áruház kirakat rendezője. Ez év végén már elhagyja Mexikót és Olaszországba akar menni tanulmány utra, mely ut költségeire akarja fordítani a 600 koronás alapítványt.

— Új gyógynövények. Rácz János egy új gyógynövény felfedezéséről értesítette a városi tanácsot, egyben azt kérte a tanácstól, hogy gyógynövény gyűjtésének engedélyezése iránt a népjóléti miniszterhez intézett kérelmét terjesszék fel. Mivel a városi tanács Rácz szemléjét illetőleg tájékozatlan, felhívta az előjáróságot, hogy Rácz János kitétele felől a kellő információkat szerezze be. Ha ez kedvező lesz, Rácz kérelmét a városi tanács felterjeszti a népjóléti miniszterhez.

— Új iparendelőyek. A városi tanács a tegnapi üléséből kifolyólag a következőknek iparendelőyt adott: Grünfeld Leopold fűtési, építkezési anyagok kereskedése 2000. Révi Ferenc és Tsa szőzaviz gyártás 1000. Robiczek József marhakereskedés 20'0, özv Bör Ferencné tej és tejtermékek kereskedése 20' korona ipardíjak lefizetése ellenében.

— Óriási a halandóság Oroszországban. Szokolov tanár, Menesikov volt munkatársa hosszabb cikket írt Szovjetoroszország éhínségéről és mostani egészségügyi állapotáról. A legutóbbi három esztendőben Oroszországban 33 millió ember szenvedett járványos betegségben. Ebből meghalt 6 %, tehát kerekén 2 millió. Az oroszországi orvosok halandósága is igen nagy. Pétervárott 1917. végétől 1920. közepéig az orvosoknak körülbelül a fele meghalt.

— Ujra gázolt egy szekér. Tegnap este a Csillag-utca 7. számú ház előtt egy szekér elütötte özv. Balogh Jánosné 70 éves anyókat. A mentők sérüléseivel közeli lakására szállították, hol ápolás alá vették. A rendőrség keresi a vigyázatlan kocsist.

— Életunt asszony. Tegnap este Kovács Raffaelné 46 éves nő csillag utca 16 sz. alatti lakásán marólugot ivott. A mentők igen súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba, Tettének oka állítólag családi bajok.

— Betörők garázdálkodtak a Böszörményi-úton. A maga nemében érdekes betörés színhelye volt szerdán este a Böszörményi-ut 19. szám alatt levő ház tájéka. Ugyanis Jónás Imréné Böszörményi-ut 19. szám alatti lakos megjelent tegnap este a rendőrségen és előadta, hogy szerdán este 11 óra után három ismeretlen alak udvarára ment s ott felakarta törni csirkeolját, majd mikor ez nem sikerült, rá akarták törni háza ajtóját. Ő idejében segítségért kiabált, mire a Böszörményi-úton posztoló rendőr és az egyik épen arra cirkáló katonai járőr odasiettek, de a zsványoknak már hült helye se volt. A rendőrségen Jónásné panaszát felvették és megindították a nyomozást a garázdálkodó betörők ellen.

— Motoros seprőgépek Debrecenben. Hirtadtunk már arról, hogy egyik fővárosi vállalkozó motorikus utcaseprő gépeket ajánlott a város részére. Most Hubert István budapesti vállalkozó ajánlatával foglalkozott a városi tanács tegnap délelőtti ülése. Nevezetesen Hubert István hajlandó volna Debrecen város részére a Krupp-féle gyárban készült motorikus seprőgépeket szállítani. A városi tanács felhívta a városi mérnöki hivatalt, hogy a seprőgépekről a városi tanácsnak tegyen mielőbb véleményes jelentést.

— Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei. Vár utcai árudánkban belföldi cukor kilonken 87 koronáért, import cukor hollandi 89 kor., naponta friss fehér kenyér 15 kor, trappista sajt 110 kor., továbbá kávé, gyufa, pipere és mosó szappanok, cirok seprő, hagyma, csemege és fűszer áruk, asztali és kőművelői fajborok, likörök, pálinka félek, ásványvizek málnaszörp, szeszecet, denaturált szesz mérsékelt áron kaphatók. Ruházati osztályunkban opál batizt, mintás dupla széles meterenként 100 koronáért, ezenkívül grenadinok, zefírek, sifonok, vásznak, kartonok, férfi gallérok, kiegészítők, férfi és női kcsyúk olcsó áron.

Kézre került egy lóköltő. Pajzán kis eset történt a minapában. Tarca György érseki gazdálkodó kiment birtokára, ahol H. L. Ratakoru kocsisa szántogatott két tüzes paripával. Látva, hogy a szántás soréyeny folyik, Tarca kocsisát magára hagyta, maga pedig átment a szőlőjébe.

H. L. kocsis azonban megunt a szántást, a két ló mellé csapott egy csikót s azzal neki vágott a porzó országútnak s a demarkációs vonalon átsurranna, Debrecenbe jött, azt gondolva, hogy itt a lovakat eladhatja s ezért nehéz pénzeket vághat zsebre. H. L. Debrecenbe érve felkereste Hella Dánielt, aki az állatokat kihajtotta egyik bellegelői gazda tanya-jára, azzal, hogy a lovakat a hétfői lóvásárban majd eladja.

Tarca György azonban még aznap hogy kocsisa eltűnt, sejtve, hogy lovaival a kocsisa Debrecenbe jött, a mostan közlegő országos vásárra, elindult és át jött ő is a határon és Debrecenbe érkezve, itt jelentette az esetet a rendőrségen. A rendőrség alig két napi nyomozás után fényt derített a lopásra s a lovakat a Bellegelőm megtalálva, átadta azokat Tarczának, aki lovaival már haza is ment Érsekludre. H. L. es Hella Dániel ellen azonban a rendőrség eljárást indított.

Utonállók a Komlóssy-uton. Tegnap éjjel a Komlóssy-uton vakmerő rablótámadás történt. Nevezetesen dr. Oldh János állami tisztviselő 11 óra után egyedül igyekezett haza Komlóssy-uti lakására. Amint a győren vilagított uton ballagott, egy 50 és egy 18 év körüli egyén neki ugrott, majd az idősebbik utonálló lefogta és ezalatt a fiatalabb cinkos elrabolta a bőrtárcáját a benne levő 1200 korona készpénzzel együtt. Majd a zsványok a holtra rémült tisztviselőt a szélnek eresztették, maguk pedig neki vágtak a Nagyerdőnek. Oláh János tegnap aztán megtette a feljelentését a rendőrségen, melynek alapján a rendőrség erős nyomozást indított az utonállók ellen.

Kivíteli tilalom

Budapest, aug. 11. A nagy szárazság folytán a kormány bizonyos terményekre kivíteli tilalmat fog felállítani.

Az antant szigoruan semleges (!?)

Páris, aug. 11. A legfelsőbb tanács ma délelőtt folytatta a Keleten tanusítandó magartartás megbeszélését és egyhangulag a következő határozatot hozta: A szövetséges hatalmak a görög-török háboruban továbbra is megőrzik legszigorubb semlegességüket. A szövetséges kormányok egyetértenek abban a felfogásban, hogy semmiféle segítséggel nem avatkoznak bele a harcba, tehát sem csapatküldéssel, sem fegyverszállítással, sem pedig hítelek nyújtásával.

Felsőszilézia

Páris, aug. 11. Bonomi olasz miniszterelnök a legfelsőbb tanács tegnapi ülésen mondott beszédében kijelentette, hogy ha Lengyelországra nézve élet-halál kérdéssről lenne szó, nem haboznak a fiatal köztársaságnak előnyököt juttatni. Ebben az esetben akár egész Felsősziléziát odadná neki. Most azonban másról van szó: két faj között kell döntenit, amelynek nincsenek tisztán megvonható határvonalai. Egyedül a népszavazás ad némi utmutatást és ezért olyba kell venni, ahogyan a békeszerződés előírja és egyforma értéket kell tulajdonítani mindenik szavazatnak.

Bécs augusztus 11. A párisi lapok hírt adnak újabb lengyel-német tárgyalásokról. Azt állítják, hogy Varsó és Berlin között hivatalos eszmecsere folytatók a sziléziai problémáról.

Baranya kormánybiztosai

Budapest, aug. 11. (M. T. L.) A Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjának vezetősége ma tárgyal gróf Bánffy Miklós külügyminiszterrel a felszabadított területek miniszteri biztosainak kérdésében. A párt kívánsága az, hogy közülök is három miniszteri biztost nevezzen ki a kormány, minthogy a legutóbbi értekezleten olyanokat jelöltek, akik nem képviselők. A külügyminiszter kívánságára, aki elvben hozzájárult az ügyhöz, a párt holnap, vagy holnapután három képviselő tagját fogja ajánlani a felszabaduló területek miniszteri biztosaiul.

Nincs ellentét ..

Budapest, augusztus 11. (MTI) Az egyik reggeli lap mai számában cikk jelent meg, amely szerint nagyatádi Szabó István földmivélsügyi miniszter és Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter között ellentét merült volna fel a lisztexport következtében. Hegedüs Lóránt a cikkre röviden válaszolt a MTI munkatársának: — Sohasem merült fel köztem és nagyatádi Szabó István között miniszterségem óta semmiféle kérdésben ellentét. Az említett cikkben foglaltak nem felelnek meg a valóságnak.

SPORT.

MOVE SE és az MLSz kerületi tanácsulése. Zempléni ker. főtítkár annak közlésére kérte fel szerkesztőségünket, hogy ő a kerület aug. 9-iki ülésen egy szóval sem ellenezte a MOVE SE. nevezésének elfogadását, csupán arra kérte felhívni a Move SE-t, hogy a bajnokság megkezdése előtt a MLSz szabályainak vesse alá magát, amint az minden egyesületre nézve kötelezőleg elő van írva.

Felhívás az összes sportegyesületekhez Kovács Pál ker. elnök temetésén, mely szombaton, 13 óra leszá délelőtt 10 órakor Péterfia-utca 76. sz. alól, a sportemberek minél nagyobb számban jelenjenek meg. A cserkészek is teljes számban résztvesznek.

MASz keletmagyarországi kerület gyűlése. A kerülethez mai nappal Machó Ferenc részéről indítvány érkezett be, hogy elhunyt Kovács Pál elnökének emlékére az egy hónapra belül rendezett atletikai versenyeken az összes bírók s kerületi képviselők gyász karszalaggal jelenjenek meg s a szept. 11 én tartandó észak-kelet kerületközi atletikai versenyen a verseny számok között rövid emlékbeszéd tartassék.

Karagyi és szolnoki atletikai verseny. Karagyon folyó hó 21-én és Szoinokon folyó hó 28-án atletikai verseny lesz, mely igen sikeresnek ígérkezik. Az előbbiben ugy a futás, mint az ugrás és dobási számokban előnyversenyek vannak. A versenyeken szereplő atleták közül választják ki a szept. 11 én tartandó kerületközi verseny résztvevőit A szolnoki verseny keretében két igen szép vándordíj kerül elnyerésre a vidékiek számára. Részletes feltételek Balla Zoltánnál Debrecen, Városhaza tudhatók meg, ahova a nevezéseket is küldeni kell.

Tatatóvárosi II. uszókongresszus. Mindazok, akik a tatatóvárosi II. uszókongresszus keretében rendezett versenyeken indulnak s részt kívánnak venni, kedvezményes vasúti jegy igénybevétele céljából Machó Ferencet, Kandia-u. 6. sz., ma délután 6-7 óra között keressék fel.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Az Uránia megnyitója iránt, mely f. hó 14-én, vasárnap d. u. 3 órakor lesz, a jegyelvételből itélve általános nagy érdeklődés mutatkozik. „Roland mester“ e. középkori misterium 6 felvonásban Éva May főszereplésével és egy igen jó vigjáték egészíti ki a gyönyörű műsort. A Roland mesterből 10 nagyszerű fényképfelvétel a Dohánynagytársaság kirakataban látható. Jegyelvétel d. e. 10-12, d. u. 5-7-ig. Előadások vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. Rendes helyárak.

Tánckirálynő, Fanny Elsler régényes élet-története 6 felvonásban ma kerül bemutatásra a Vigszínház-mozgóban. Egyike a legszebb filmalkotásoknak ez a kép, amelyben egy csodás szerelmi történet kerül a vászonra káprázatóan fényes látványossággal mellett. Külön kell megjegyezni, hogy a darab eseménye tényleg megtörtént esemény Ferencnek, a nagy Napoleon fiának idejéből. Előadások 7 és 9 órakor.

A tőzsde

Zürichi sárotőzsde aug. 11. (MTI) Berlin 730, Holland 184 25 Newyork 594, London 2169, Páris 4640, Milánó 2590, Brüsszel 45, Koppenhága 93, Prága 755, Budapest 170, Zágráb 362, Bukarest 782, Varsó 32, Bécs 0'80, Osztrák lebelyeg 58.

Budapesti sárlat aug. 10. (MTI) Magyar hitel 1575 Osztrák hitel 595, Angol-Magyar bank 7.15, Leszámit bank 705, Magyar-Olasz bank 800, Jelz hitelbank 255. Keresk. bank 66, Pesti hazai első 19850, Borsodmiskolci 30.50

Valuták. Napoleon 1230-50, Angol font 1310-1340, Dollár 345-355, Francia frank 2830-075, Márka 440-450, Lira 1630-1650, Osztrák kor. 36-37, Rubel 58-59, Lei 465-475, Sokol 447-57, Svájci frank 6950-6150, Korona dinár 850-860, Frank dinár 925-945, Lengyel marka 17-18.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelődrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

pró hirdetések.

Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Szatnyányi-utca 22. Telefon 1365.

Debreczei Gazdák Bankja Részvénytársaság Kossuth utca 17. Kölesőnőket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a befétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (sáfé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Molykár ellen szörme és tollruhák megőrzéséért a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Eladó sárga, federes, nagyon könnyu, homokfutó, egy lovas kocsi, teljesen jó karban federes ülésekkel. Értekezhetni Var-u. 8 sz. délután 2-4 óráig.

FÉMÖNTŐDE! Bronz, réz, aluminium stb. öntését vállalja **Pauló Ferencz** Debrecen Zápalya-utca 13. Telef. 430.

Forgács István műorás Bádógas-u.

Három szobás modern lakást a központban bármilyen áron bérbeveszek Czim: **Dr BIGE GÉZA** ügyvéd Ferencz József-ut 6.

Lapkihordó asszonyok felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piacz-utca 59. szám alatt.

Tüzifa 15000 K vagononként ezzel szemben baranyai föld és palamentes **SZENET** vagononként 13.000 K.-ért ab Debrecen vasútállomás szállítunk bármily nagy mennyiségben. Megkeresés-ker szíveségűl a kiadóhivatal továbbírt.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat M.-T. folyó év augusztus 15-re Irodistanót keres Előnyben részesül, ki már hasonló vállalatnál alkalmazásban volt s gyorsírásban jártas. Irásbéli ajánkozások a vállalat irodájában adandók le Piac 59.